

Bokslut och bokslutsberättelse 2021

STYRELSE 14.03.2022 § 40

Beredare

Ekonomidirektören, ekonomichefen, personaldirektören,
verkställande direktören

Soites styrelse behandlar bokslutet vid sitt sammanträde 14.3.2022. Bokslutsberättelsen 2021 har delats ut till styrelsen för läsning 7.3.2022. Dessutom har medlemskommunerna informerats om de kommunvisa bokslutsprognoserna 16.2.2022. Det preliminära utkastet till bokslut har överlämnats till revisionsnämnden för behandling och för utarbetande av revisionsberättelse vid sammanträdet 7.3.2020.

Allmänt

Vi har Soites femte verksamhetsår bakom oss. Samtidigt som Soites verksamhetsmodell hade så småningom börjat etablera sig levde vi i en tid med stora förändringar. Coronaviruset fortsatte att sätta sin prägel på verksamhetsåret och ändrade vardagen kraftigt. Programmet Ett hållbart Soite godkändes 24.5.2021 av Soites fullmäktige och de strategiska linjekäpparna slogs ner i Soites mark. Det genomfördes digitalisering. Beredningen av en ny förvaltningsperiod inleddes i och med att lagstiftningen gällande välfärdsområdena godkändes, och man förberedde sig för det första välfärdsområdesvalet. På hösten startade också en ny och sista fullmäktigeperiod med en förkortad mandattid. År 2021 var på många sätt ett betydelsefullt år.

Coronaviruset satte sin prägel på hela året trots att alla hade trott att pandemin skulle vara en kort, exceptionell period år 2020. I Soite växte man till att leva i ett etablerat undantagstillstånd. Krisen som drog ut på tiden stärkte också det gemensamma ansvaret i den integrerade organisationen och resurserna för samarbete. Soite klarade sig bättre genom årets coronaresa än många andra områden. Vi tror att den integrerade verksamhetskulturen var en stor resurs. Resurser tilldelades dagligen dit där de behövdes mest enligt principen för gemensamt ansvar. Också här genomfördes ett viktigt strategiskt mål i Soite. - Coronaviruset tog mycket krafter, men det stärkte samtidigt sammanhållningen mellan Soites anställda och främjade genomförandet av strategiska mål. Det gångna coronaåret och krisen visade tydligt vilka styrkor och risker det finns i Soites system. I det här skedet är upplevelsen den att en regional och integrerad social- och hälsovårdsaktör med en centraliserad övergripande ledning klarar sig bättre av till exempel en pandemi än många andra.

I juni 2021 godkände riksdagen en betydande reformering av lagstiftningen gällande att grunda välfärdsområden och att ordna social- och hälsovården och räddningsväsendet. Reformen liknade till sitt innehåll och sina mål till stora delar det som Soite genomfört redan från och med att den grundats. Soite och områdets räddningsväsende, skolkurator- och psykologverksamheten som överförs från kommunerna och tre enheter inom specialomsorger i Kårkulla samkommun överförs från och med början av år 2023 till Mellersta Österbottens välfärdsområde. Samtidigt förberedde man sig inför att Kronoby och Reisjärvi överförs till Norra Österbottens och Österbottens välfärdsområde. Beredningen av

välfrädsområdet inleddes, och på hösten utsågs det en politisk uppföljningsgrupp för att följa med verksamheten i det temporära beredningsorganet som bestod av medlemmar i tjänstemannakåren. Under julveckan gjordes det förberedelser inför Finlands första välfärdssamrådesval. Soite och Mellersta Österbotten förberedde sig inför århundradets reform. All förberedelse har gjorts av tjänstemän vid sidan om det övriga arbetet, vid sidan om Soites grundläggande arbete. Man fortsatte att utveckla verksamheten. I och med beredningen av välfärdssamrådena sökte man integrerade verksamhetsmodeller och sätt att ändra traditionella verksamhetsmodeller.

Projektet Framtidens social- och hälsocentral och Strukturreformsprojektet hade en betydande roll under verksamhetsåret. Projektet Framtidens social- och hälsocentral främjade ny slags mottagningsverksamhet inom social- och hälsovården och Strukturreformsprojektet deltog i att bygga en ny slags struktur och en ny slags verksamhetskultur för vardagen. Utvecklandet av digital service syntes i projekten. Utvecklingsarbetet fortsätter under de kommande åren.

Det viktigaste mitt i alla dessa förändringar var dock att sköta social- och hälsovården grundläggande uppgift och vardag. Klienterna och patienterna fick sin vård. När allt kommer omkring var den vanligaste kundresponsen tillfredsställelse. Också personalens respons om arbetstillfredsställelse var på en god nivå. Vi har bakom oss ett tungt men lyckat år och det ska vi mest tacka Soites engagerade och anpassbara personal för.

I samband med behandlingen av bokslutet finns det skäl att bedöma hur personalen borde och kunde uppmärksammas med tanke på hur väl den lyckats under verksamhetsåret.

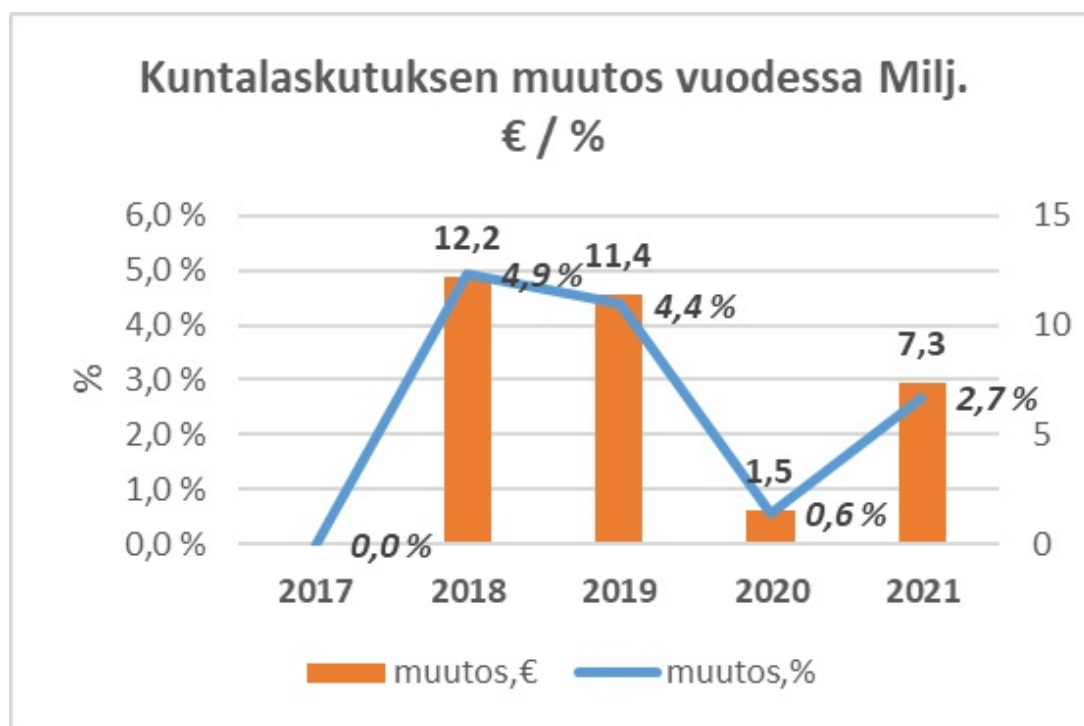
Om ekonomin

Fullmäktige godkände budgeten 30.11.2020, och i den var medlemskommunsfaktureringen år 2021 284,4 miljoner euro. Budgeten för år 2021 hade byggts upp så att medlemskommunernas social- och hälsovårdskostnader kunde stiga till 284,4 miljoner euro, dvs. stiga med +5,8 % (15,7 miljoner euro) jämfört med förskotten år 2020. Jämfört med bokslutet 2020 var ökningen i budgeten 4,8 % (11,8 miljoner euro). I samband med att Soites fullmäktige fattade beslut om budgeten 2021 krävde den att kostnadsökningen stävjas med 10-13 miljoner euro. Målet var en inbesparing på 5 miljoner år 2021. Fullmäktige godkände vid sitt sammanträde 24.5.2022 att programmet Ett hållbart Soite blir en del av den strategiska styrningen. Fullmäktige beslutade dessutom att tilläggsbudgetförslaget för år 2021 läggs fram för den nuvarande fullmäktige för beslut separat vid mötet i augusti. Vid sitt sammanträde 30.8.2021 beslutade fullmäktige att budgeten för år 2021 inte ändras och att det inte finns grunder för en tilläggsbudget.

Budgeten 284,4 miljoner euro underskreds och det gjordes en återbäring på 4,5 miljoner euro av förskottsbetalningarna till medlemskommunerna, dvs. -1,58 % jämfört med den ursprungliga budgeten. Medlemskommunsfaktureringen var alltså i sin helhet 279,9 miljoner euro. Detta är endast 7,3 miljoner euro eller 2,7 % mer än år 2020. Återbäringen på 4,5 miljoner euro som gjordes till medlemskommunerna är endast 0,6 miljoner euro mindre än besparingsmålet på 5 miljoner euro.

Medlemskommun	Förhandsfaktureringen år 2021 sammanlagt	Social- och hälsovårdens bokslut 2020 utjämnat	Social- och hälsovårdens bokslut 2021 utjämnat	Utjämnad förändring (%)	Bokslut 2021 jfr med förskott
Halso	5 364 289	4 676 250	5 038 520	7,7 %	93,9 %
Kannus	20 432 024	20 233 553	20 418 862	0,9 %	99,9 %
Kaustby	15 954 453	15 499 639	14 941 024	-3,6 %	93,6 %
Lestijärvi	3 660 133	3 221 473	3 470 949	7,7 %	94,8 %
Perho	11 906 286	10 695 591	11 043 912	3,3 %	92,8 %
Toholampi	12 163 770	11 101 524	10 771 964	-3,0 %	88,6 %
Vetil	13 955 444	13 319 376	13 170 198	-1,1 %	94,4 %
Karleby	176 221 968	170 763 312	177 070 971	3,7 %	100,5 %
Kronoby	24 722 629	23 046 292	23 959 907	4,0 %	96,9 %
Sammanlagt	284 380 995	272 557 010	279 886 307	2,7 %	98,4 %

Ökningen av kommunfakturerings har varit mycket måttlig under de två senaste åren trots att Soites skyldigheter ökat.

Figuren: Ändring i kommunfakturerings i miljoner € (orange) och i % (blå)

DRIFTSEKONOMI	Budget	Utfall 2021	Avvikelse	Utfallsprocent
VERKSAMHETSINTÄKTER				
Försäljningsintäkter	327 006 945	323 646 455,93	-3 360 489	99,0
Avgiftsintäkter	19 295 083	20 405 362,40	1 110 279	105,8
Understöd och bidrag	2 747 042	16 665 068,84	13 918 027	606,7
Övriga intäkter	5 574 506	5 715 630,21	141 124	102,5
Sammanlagt	354 623 576	366 432 517,38	11 808 941	103,3
VERKSAMHETSKOSTNADER				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	146 826 029	151 144 176,11	4 318 147	102,9
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	26 279 037	27 404 454,18	1 125 417	104,3
Övriga personalbikostnader	5 044 110	5 913 873,42	869 763	117,2
Köp av tjänster utanför distriktet	18 629 430	22 894 758,79	4 265 329	122,9
Köp av tjänster	97 954 430	101 226 970,68	3 272 541	103,3
Material, förnödenheter och varor	28 212 135	29 471 721,76	1 259 587	104,5
Understöd	7 956 178	7 553 443,65	-402 734	94,9
Övriga verksamhetskostnader	16 741 956	14 440 279,26	-2 301 677	86,3
Sammanlagt	347 643 305	360 049 677,85	12 406 373	103,6
VERKSAMHETS BIDRAG				
	6 980 270	6 382 839,53	-597 431	91,4
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Ränteintäkter	0	39 004,73	39 005	
Övriga finansiella intäkter	0	755 314,97	755 315	
Räntekostnader	-82 000	-79 523,88	2 476	97,0
Övriga finansiella kostnader	-60 000	-79 363,06	-19 363	132,3
Sammanlagt	-142 000	635 432,76	777 432,76	-447,5
ÅRS BIDRAG	6 838 271	7 018 272	180 001	102,6
AVSKRIVNINGAR	-6 838 271	-7 378 026,98	-539 756	107,9
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	0	-359 755	-359 755	
Ändringar av reserver och fonder				
Ändringar i fråga om reserver		228 632,73	228 633	
Ändringar i fråga om fonder	0	131 121,96	131 122	
Sammanlagt	0	359 754,69	131 122	
RÄKENSKAPSPERIODENS överskott/underskott	0	0	0,00	

Soite har haft som mål att få ner medlemskommunernas behovsstandardiserade social- och hälsovårdskostnader till samma nivå som medeltalet i landet. Uppgifterna om de riksomfattande behovsstandardiserade social- och hälsovårdskostnaderna kommer i ett mycket sent skede och för närvarande har vi bara uppgifter om år 2019. År 2019 är Soites index 95 (år 2018 var indexet 100), dvs. den goda kostnadsutvecklingen har fortsatt och år 2019 är man klart under medeltalet i landet.

För att minska skillnaderna mellan kommunerna använder man inom specialistsjukvården lagstadgad utjämning av stora patientvisa kostnader (100 000 euro). Dessutom innehåller bokslutet en utjämning av ökningen av stora kostnader mellan medlemskommunerna. Här beaktas helheten i fråga om social- och hälsovårdskostnader.

Soites verksamhetsintäkter var 366,4 miljoner euro efter återbäring till kommunerna, och verksamhetskostnaderna var 360,0 miljoner euro.

Efter återbäring till kommunerna växte de resultaträkningsenliga verksamhetsintäkterna med 22,1 miljoner euro (6,4 %) jämfört med det föregående året och var sammanlagt 366,4 miljoner euro. När det gäller ökningen av verksamhetsintäkter var 62 % av ökningen, dvs. 13,7 miljoner euro coronastöd som staten betalat. Stödet täcker inte alla kostnader som coronaviruset har medfört i Soite. Jämfört med kostnaderna år 2020 ökade medlemskommunernas kostnader med 7,3 miljoner euro, dvs. 2,7 procent. Utan coronastödet hade Soite varit tvungen att skicka en tilläggsfaktura på 9,3 miljoner euro till medlemskommunerna.

Det gjordes inga ändringar i budgethelheten 2021.

Verksamhetskostnaderna var 360,0 miljoner euro, dvs. ökningen var 22,8 miljoner euro jämfört med år 2020. Verksamhetskostnaderna i den ursprungliga budgeten överskreds med 12,4 miljoner euro, dvs. 3,6 %. Personalkostnaderna var 184,5 miljoner euro och överskred de faktiska kostnaderna år 2020 med 7,7 miljoner euro (+4,3 %) och överskred den ursprungliga budgeten med 5,1 miljoner euro (+2,9 %). År 2021 köptes tjänster med 124,1 miljoner euro, dvs. ökningen var 14,7 miljoner euro (13,4 %) jämfört med år 2020 och 7,5 miljoner euro (6,5 %) jämfört med budgeten. Köpet av kundservice var 68,3 miljoner euro och steg med 6,9 miljoner euro jämfört med år 2020. Ökningen var störst när det gäller köp av socialservice, +4,0 miljoner euro, och när det gäller köp av specialistsjukvård, +2,0 miljoner euro. Det enda som minskade var köpet av rehabiliteringstjänster, 0,1 miljoner euro. Specialistsjukvårdens köpta tjänster, dvs. så kallade köp utanför distriktet var 22,9 miljoner euro. Köp av andra tjänster ökade med 7,8 miljoner euro (+16,3 %) jämfört med det föregående året, var sammanlagt 55,8 miljoner euro och överskred därmed budgeten med 6,2 miljoner euro (12,6 %). Material, förnödenheter och varor överskred föregående år med 1,2 miljoner euro (4,4 %) och budgeten med 1,2 miljoner euro (4,4 %). Bidrag ökade med 0,2 miljoner euro (3,4 %) jämfört med det föregående året och var 7,6 miljoner euro. De övriga verksamhetskostnaderna minskade med 1 miljoner euro (-6,8 %) jämfört med det föregående året. Nettoavkastningen av finansiella intäkter och kostnader var 0,6 miljoner euro (678,8 %). Lånens räntekostnader var 79 523,88 euro (föregående år 82 617,51 euro). NordLab gjorde en återbäring av vinster som uppstått före år 2021 till en summa på 0,6 miljoner euro till Soite. De planmässiga avskrivningarna var 0,6 miljoner högre än föregående året, dvs. var 7,4 miljoner euro. Avskrivningarna överskred budgeten med ungefär 0,5 miljoner euro.

År 2021 lyftes det 11,4 miljoner euro nytt lån.

Av investeringsanslaget 14,7 miljoner euro realiserades ungefär 6,9 miljoner euro (utfallsprocenten 47 % brutto). Investeringarna är små i förhållande till samkommunens verksamhetskostnader. År 2021 var de endast 1,9 % av verksamhetsintäkterna.

Fullmäktige beslutar om kommunernas grundkapital. Det har inte skett förändringar under räkenskapsåret. När det gäller kommunernas andelar av samkommunens tillgångar har det bokförts sammanlagt 5 972 818,34 € av dem i samkommunen. Utöver medlemskommunerna finns det i samkommunens balansräkning grundkapital från den s.k. Kalajokidalens kommuner, vilket bokförts som långfristigt lån. Soites fullmäktige beslutade 24.5.2021 göra en återbäring till Kalajokidalens kommuner av grundkapital från Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts tid. Sammanlagt var återbäringen 1,4 miljoner euro. Investeringarna hade bokförts som långfristiga lån och återbäringen minskade Soites balansräkning, men inverkade inte på Soites resultat. Summorna som antecknats i Soites

balansräkning per kommun: Alavieska 84 046,53 €, Haapajärvi 166 976,29 €, Kalajoki 572 916,63 €, Nivala 173 094,62 €, Sievi 205 902,66 €, Ylivieska 219 339,86 €, Sammanlagt 1 422 276,59 €.

Verksamhetsmålen och utfallet av dem

De verksamhetsmål som fullmäktige satt upp för år 2021 har bokförts som s.k. BSC-kort i budgeten. Målen har fastställts och dessa utvärderas ur fyra synvinklar: klientens, personalens, processernas och ekonomins synvinkel.

Helhetsbilden gällande utfallet av verksamhetsmål är i huvudsak på en god nivå. Under coronaåret som dragit ut på tiden och under beredningen av välfärdsområdet kunde mål i fråga om verksamheten främjas i enlighet med målen. Också målen i fråga om volym i verksamheten kunde i huvudsak uppnås väl i de exceptionella förhållandena, till många delar helt och hållet. Det finns fortfarande arbete kvar. Den grundläggande uppgiften som ingår i ansvaret för att ordna kunde skötas bra. Resurserna fördelades mer utbrett än planerats och budgeterats. I sin helhet var året mycket bra i fråga om verksamheten.

Personalen

Vid utgången av år 2021 hade Soite 3 917 gällande anställningsförhållanden. Coronaviruspandemin gjorde att det arbete som samkommunen lät utföra ökade. Coronaviruset ledde också till att personalens sjuk- och andra frånvaron ökade. Frånvaron beroende på coronaviruset minskade arbetsinsatsen samtidigt som det behövdes arbetsinsats i coronavirusarbetet. Enkäten om välbefinnande i arbetet genomfördes på våren 2021 under coronaviruspandemin. Samtidigt pågick programmet Ett hållbart Soite, projektet Framtidens social- och hälsocentral och Strukturreformsprojektet. Dessutom bereddes välfärdsområdet. Resultatet från enkäten var nästan i sin helhet bättre än i de organisationer man jämför med. 79 % av Soites arbetstagare rekommenderade sin arbetsgivare för sina bekanta, vilket är över 10 % bättre än i de organisationer man jämför med.

Kompletterande material: Tilinpäätöskertomus vuodelta 2021 (Bokslutsberättelse för år 2021)

Verkställande direktörens förslag

Styrelsen föreslår att fullmäktige godkänner det följande gällande behandling av resultatet för räkenskapsperioden 2021:

1. föreslår fullmäktige att man i bokslutet, i kostnadsfördelningen mellan medlemskommunerna följer utjämning av årliga stora kostnader så att utjämningen beräknas utifrån social- och hälsovårdskostnadernas totala belopp, med bokslutet 2020 som jämförelsematerial
2. föreslår fullmäktige att den godkänner en återbäring till medlemskommunerna till ett sådant belopp att räkenskapsperiodens resultat är 0,00 euro
3. godkänner för sin del bokslutet och bokslutsberättelsen för år 2021
4. föreslår fullmäktige att den godkänner det följande gällande behandlingen av resultatet för räkenskapsperioden 2021:
  - Räkenskapsperiodens resultat 0,00 euro bokförs i balansräkningens eget kapital vid punkten över-/underskott från föregående räkenskapsperioder
  - ur studie- och underhållningsfonden intäktsförs 177 863,26 euro

- till studie- och underhållningsfonden överförs 46 741,30 euro
  - investeringsreserv intäktövers till en summa på 228 632,73 euro
5. undertecknar bokslutet för år 2021
  6. överlämnar bokslutet till revisorn för revision och skickar bokslutsberättelsen till revisionsnämnden
  7. lägger fram bokslutet och bokslutsberättelsen för Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun för fullmäktige för behandling
  8. ger de beredande tjänsteinnehavarna rätt att göra eventuella korrigeringar av teknisk karaktär i bokslutsberättelsen.

Beslut

Riitta Rahkola föreslog en ändring på sidan 31 i bokslutet vid stället: "Kustannusten vähentäminen edellyttää palvelurakenteen ja tuotantotapojen mukauttamista. Käytännössä tämä edellyttää myös palveluiden verkoston muutoksia; kaikkea säästötarvetta ei voida toteuttaa digitalisoimalla." (Minskning av utgifter förutsätter anpassning av servicestrukturen och produktionssätten. I praktiken krävs också ändringar i servicenätet: allt besparingsbehov kan inte genomföras genom digitalisering.) Förslaget till ändring: "Kustannusten kriittistä tarkistelua toteutetaan palvelurakenteen ja tuotantotapojen mukauttamisen kautta. Ottaen huomioon myös digitalisaation kehittämisen mahdollisuus palvelutuotannossa Soiten strategian mukaisesti ihminen keskiössä." (Kritisk granskning av utgifter genomförs genom anpassning av servicestrukturer och produktionssätt. Man beaktar också möjligheten att utveckla digitaliseringen i serviceproduktionen med individen i centrum i enlighet med Soites strategi.)

Hanna-Lea Ahlskog understödde förslaget till ändring och ändringen godkändes med styrelsens enhälliga beslut.

Verkställande direktören kompletterade förslaget vid sammanträdet:

punkt 9. Styrelsen beslutar inleda beredning av belöning av personalen som utförs utifrån bokslutet för år 2021 och ur resurser för år 2022.

Under diskussionens gång föreslog Raija Potila att punkt 9 inte godkänns. Förslaget förföll i brist på understöd.

Styrelsen beslöt godkänna punkterna 1-9.

Ant. för kännedom. Ärendet föredrogs av ekonomidirektören och ekonomichefen vid sammanträdet. De föredragande avlägsnade sig från sammanträdet efter behandlingen av detta ärende och beslutsfattandet. Det hölls en paus under sammanträdet kl. 11.30-11.35. Chefsöverläkare Pirjo Dabnell var frånvarande kl. 11.30-11.45.

Revisorn har gett en revisionsberättelse 6.5.2022 om bokslutet för år 2021, och revisionsnämnden har utarbetat en utvärderingsberättelse om verksamhetsåret 2021.

Bilaga A25 Tilinpäätöskertomus vuodelta 2021 (Bokslutsberättelse från år 2021)

Bilaga B25 Tilintarkastuskertomus 2021 ja käännös (Revisionsberättelse 2021 och översättning)

Bilaga C25 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår fullmäktige:

Fullmäktige beslutar

1. godkänna att man i bokslutet, i kostnadsfördelningen mellan medlemskommunerna följer utjämning av årliga stora kostnader så att utjämningen beräknas utifrån social- och hälsovårdskostnadernas totala belopp, med bokslutet 2020 som jämförelsematerial

2. godkänna en återbäring till medlemskommunerna till ett sådant belopp att räkenskapsperiodens resultat är 0,00 euro

3. godkänna bokslutet och bokslutsberättelsen för år 2021 i enlighet med bilagan

a) godkänna att räkenskapsperiodens resultat 0,00 euro bokförs i balansräkningens eget kapital vid punkten över-/underskott från föregående räkenskapsperioder

b) godkänna det följande gällande behandlingen av resultatet från räkenskapsperioden 2021:

- ur studie- och underhållningsfonden intäktsförs	177 863,26 euro
- till studie- och underhållningsfonden överförs	46 741,30 euro
- investeringsreserv intäktsförs till en summa på	228 632,73 euro

Revisionsnämnden föreslår fullmäktige:

Revisionsnämnden tillkännager samkommunens fullmäktige revisionsberättelsen och revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2021. Revisionsnämnden föreslår fullmäktige att bokslutet för år 2021 fastställs och att de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 2021 i enlighet med revisionsberättelsen.

Beslut

Fullmäktige beslutade godkänna punkterna 1-3 och anteckna revisionsberättelsen och revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2021 för kännedom. Dessutom beslutade fullmäktige, i enlighet med revisionsnämndens förslag, fastställa bokslutet för år 2021 och bevilja de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 2021 i enlighet med revisionsberättelsen.

Ant. för kännedom. Ledamot Kristiina Teerikangas kom till sammanträdet kl. 10.23 under behandlingen av ärendet. Ledamot Marlén Timonen kom till sammanträdet under behandlingen av ärendet.

Ärendet föredrogs vid sammanträdet av ekonomidirektör Pasi Hämäläinen och revisionsnämndens ordförande Tarja Palosaari.